

GRETHE BØE

MAYDAY

BAZAR

GRETHE BØE
MAYDAY

GRETHE BØE
MAYDAY

Suomentanut Jaana Palanterä

BAZAR

Bazar Kustannus
www.bazarkustannus.fi

Suomentanut Jaana Palanterä
Norjankielinen alkuteos *Mayday*
Copyright © CAPPELEN DAMM AS 2021

Bazar Kustannus on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä

ISBN 978-952-376-430-9

Taitto Jukka Iivarinen / Taittopalvelu Vitale
Painettu EU:ssa

Sodassa ensimmäinen uhri on totuus.

– AISKHYLOS

ESIPUHE

Hiljaisuus väreili jäisen autiomaan yllä. Hohtavat jääkiteet tanssahtelivat erämaassa yksin makaavan naisen ympärillä. Hengitys vinkui tuskaisesti, lähes olemattomana. Hän kampailli pysyäkseen tajuissaan. Lapsena hänellä oli ollut tapana maata hiljaisessa talviyössä ja vain kuunnella, ja niin hän kuunteli nytkin. Onko mahdollista kuulla lumihiutaleiden osuvan maahan?

Hän kohotti kättään jäykästi katsoakseen kelloa. Lasi oli hajonnut, eivätkä viisarit liikkuneet, vaan osoittivat hetkeä, jolloin kaikki räjähti. Mutta kompassi oli selvinnyt ehjänä, hämmästyttävää kyllä, ja nyt kompassin neula pyörähti pohjoiseen. Ylva nosti katseensa. Hänen pitäisi suunnata koilliseen, hänen täytyi päästä kotiin Norjaan.

Kylmyys pureutui luihin ja ytimiin. Hän oli jo kauan sitten menettänyt tunnon sormistaan ja varpaistaan ja tärisi hallitsemattomasti. Kasvojen iho oli täynnä pieniä paletuma- haavoja. Ne olivat ensin kutisseet hurjasti, mutta nyt hän tuskin edes tunsii niitä, sillä kasvot olivat tunnottomat, aivan kuin ne olisivat katoamassa.

Ylva sulki silmänsä. Pumpuliset hiutaleet sulivat silmäluomille, niiden viileys tuotti hieman helpotusta. Uni, jota vastaan hän oli taistellut aivan liian pitkään, valtasi häntä

asteittain. Se oli kuin pehmeä peitto ja mukillinen kaakaota takan edessä, kuin alastomat auringonlämmittämät vartalog lepäämässä laiskoina lämpimällä rantakalliolla. Suolavesi hiuksissa, hikipisarot otsalla, aurinkorasvan tuoksu ja suolaisen meren maku. Ylva hymyili. Auringonlämmittämä iho, hän kykeni tuntemaan sen, lämmön, joka säteili sisältä ulos, joka täytti kaiken. Pitäisikö hänen antaa periksi? Vain antautua tälle houreisena hehkuvalla haavekuvalla? Jos hän antaisi periksi nyt, kivut loppuisivat ja painajainen päättyisi. Jos hän menettäisi nyt tajuntansa, painajainen olisi ohi ja hän saisi rauhan. Hengitys hidastui vähitellen, lämpö levisi hänen sisällään, ja hän jäi elottomana jälle makaamaan.

Hiljaisuus laskeutui.

– Herää!

Terävä ääni leikkasi kylmää pimeyttä. Ylva avasi silmänsä ja tuijotti kohti jäistä maisemaa, mutta siellä ei ollut ketään. Ei ketään. Hän oli yksin.

– Jos nyt nukahdat, et enää koskaan herää!

Siinä se taas oli, ääni. Se oli hänen isänsä ääni, eikö ollutkin? Mahdotonta, isä oli poissa, hän näki isänsä kuolevan, isä oli kuollut, eikö ollutkin?

Ylva katseli ympärilleen, vain lumivalkea lakeus täytti äänettömän horisontin.

Hammasta purren hän kamppaili itsensä polviseisontaan. Silmät kirvelivät, ja hän horjahti tuntiessaan suussaan rautaisen verenmaun, oman verensä maun.

Luojan tähden, hän ei jaksaisi enää enempää. Silmät täytyivät kyynelistä, ja armoton maisema liukeni siniseksi akva-relliksi. Kyyneleet polttivat ohutta silmänympärysihoa, ja pistelevä kirvely teki hänet hulluksi. Hän pyyhkäisi kädellä kasvojaan ja pakotti itsensä pitämään silmänsä auki tarpeeksi

pitkään nähdäkseen höyryävän veren imeytyvän maassa ole-
viin pikkuruisiin jääkristalleihin. Se oli kaunista. Hän tunsi
heikotusta, houkutteleva tyhjiys tuli jälleen hänen luokseen.
Se ympäröi hänet kuin syli, johon vajota.

Nyt ei saa antaa periksi, minun on päästävä rajan yli, hän
kannusti itseään. Viimeisillä voimillaan hän pääsi pystyyn ja
raahautui jääerämaan halki. Metri, kaksi metriä, rajalle oli
vielä kymmeniä kilometrejä, kolme metriä...

Vartalo tärisi ja jalat antoivat periksi, hän tuskin tunsi
viiltävää kylmyyttä poskillaan, kun pää iskeytyi karkeaan
jääpintaan. Häntä ei enää palellut, ja hän tiesi, mitä se merkit-
si. Kipu oli varmin elonmerkki, ja Ylvan kivut olivat vaime-
nemassa. Kuivat pakkasneulaset lensivät tundralla ja levisivät
ohueksi ja kylmäksi hiutalepiteeksi hänen päälleen.

Hän näki vilauksen isästään makaamassa kellarin lattialla.
Isä ojensi kätensä häntä kohti. Käsivarret olivat voimattomat
kuin lonkerot, ja isä hengitti syvin epätoivoisin henkäyksin.
Hän näki isänsä huulten liikkuvan, mutta ääntä ei kuulunut.
Oikea suupieli roikkui kuin sairaassa virnistyksessä, kun hän
kähisten kuiskasi. Jotakin.

Ylva ei saanut siitä selvää.

Mitä halusit sanoa, isä?

Ylva katseli säkenöivää erämaata. Oli kuin hän olisi lumi-
sadepallossa, jonka hänen isänsä oli antanut hänelle viimei-
senä joulunaan. Hän makasi ohutkuorisen lasipallon sisällä
alastomana ja puolustuskyvyttömänä kuin vastasyntynyt,
juuri ennen kuin joku ravistaisi palloa.

Sikiöasentoon käpertyneenä ja eteensä apaattisesti tuijottaen
Ylva tuli tietoiseksi yllään lentävästä tummasta varjosta. Hän
käänsi katseensa taivaalle, ja siellä, äännettömästi yhä vain

matalampaa kehää liitäen, hän näki uljaan maakotkan, jonka valpas katse oli naulittu häneen. Petolintu oli pelottavan kaunis: sen ruskeissa siivissä oli vaaleat läikät ja valkoisen pyrstön kärjessä musta raita. Ylva hymyili. Siivet peittivät taivaan ja heittivät raskaan varjon hänen päälleen, ja hän sulki silmänsä.

Juuri silloin maakotka syöksyi alas. Viisi senttiä pitkät kynnet läpäisivät pilottitakin, villapaidan ja hänen ihonsa. Nopealla liikkeellä lintu painoi kyntensä tiukasti syvälle Ylvan selkään. Hän tunsu niiden raapivan kylkiluitaan ja kääntyi ympäri päästäkseen irti. Kotka muutti siipiensä kulmaa noustakseen jälleen lentoon saalis kynsissään. Voimakaiden siiveniskujen paine osui Ylvaan, mutta hän oli liian raskas. Petolintu ei irrottanut otettaan. Se oli nälkäinen, ja sen oli pakko syödä. Siivet levitettyinä puolitoistametriseksi viuhkaksi se tuijotti häneen. Ylva ei kyennyt liikuttamaan huuliaan huutaakseen; hänen kasvonsa ja huulensa olivat jäätyneet valkoiseksi naamioksi. Hän katsoi ylös ja kohtasi kotkan meripihkanvärisen katseen.

Ylva oli kuullut kotkista, jotka nousivat siivilleen poronvasoja kantaen, ja hän oli nähnyt, kuinka käyrä terävä kotkannokka repi mehukkaita paloja irti sätkivistä saaliistaan tunturiylängöillä. Nyt hän tunsu kynsien painuvan yhä syvemmälle selkäänsä. Petolinnun silmät tuijottivat häntä, ja hän voihkaisi kivusta. Sitten se iski.

LUKU 1

Viikkoa aiemmin

Ironista kyllä oli täysin tyyni ilma, kun arktinen myrsky iski. Exercise Arctic Blizzard, Naton suurin talviharjoitus kautta aikojen, pyyhkäisi valtavalla paineella 60 000 sotilaan voimin Norjan pohjoisimman maakunnan yli. Vaikka itse harjoituksen aikana sotilaat olivatkin jakautuneet eri tukikohtiin eri puolille maakuntaa, monet heistä olivat matkustaneet Bodølle osallistuakseen sotaharjoituksen avajaisiin, ja pikkukaupunki kuhisi nyt elämää.

Armeijan päälentoasemalla Bodøssä Naton taistelulentäjät saisivat ohjeistuksen, ennen kuin harjoitus pääsisi vauhtiin seuraavana päivänä. Ylva Nordahlilla oli kokoontuminen kello 17 päälentoaseman suurimmassa hangaarissa. Hän riemuitsi kuin lapsi. Jo lähestyessään hangaaria hän kuuli naurun kaikuvan betoniseinistä – jälleennäkemisen riemu oli selvästikin suuri. Hän jäi seisomaan ovelle ja katseli tasan kolmeakymmentäseitsemää Sheppard Air Force Basen taistelulentäjää Texasista. Tuntui oudolta nähdä kaikki lentäjät kokoontuneena samaan hangaariin, jossa hän oli juoksennellut jo pikkulapsena. Oli kaiken kaikkiaan outoa olla jälleen Bodøssä. Ensimmäistä kertaa sen jälkeen, kun hän oli saanut lentäjän

siipimerkkinsä, hän oli palannut sinne, mistä kaikki alkoi. Mikään ei silti ollut niin kuin ennen.

Hangaari vaikutti nyt pienemmältä, ja aika oli jättänyt siihen jälkensä. Täällä Ylvan isä ja muut taistelulentäjät olivat istuneet keskustelemassa maailman jatkuvista mullistuksista television välkkyessä taustalla. Hän tiesi, että isä oli seurannut uutisia kollegoidensa kanssa torstaina 9. marraskuuta 1989, kun Berliinin muuri murtui ja Ylva syntyi. Se päivä oli, jos nyt ei historian loppu, niin ainakin valtava käännekohta sekä isälle että maailmalle.

Siitä päivästä lähtien kummallakaan puolella rautaesirippua johtajien ei enää tarvinnut varmistella legitimitettiin yhdistämällä kansakunta yhteistä ulkoista vihollista vastaan. He olivat nyt kaikki samalla puolella. Demokratia ja vapaiden markkinoiden näkymätön käsi oli vihdoinkin ottanut voiton. Vain se, joka ei koskaan ole ollut nuori nainen juhlien jatkoilla, voi uskoa näkymättömien käsien olevan hyvä asia.

Harmaa hangaari oli jäänyt vaille huolenpitoa kylmän sodan päätyttyä, mutta ränsistyneisyydestään huolimatta ilma-piiri, tuokset ja vankat harmaat seinät olivat samat kuin Ylvan varttuessa täällä.

Kaikki hiljenivät välittömästi, kun majuri V. "Ajax" Armour astui hangaariin. USA:n ensimmäisenä naispuolisena mustana taistelulentäjänä hän nautti suurta arvostusta, ja Armourin luennot Sheppard Air Force Basessa olivat suosittuja. Majuri ei pitänyt kiirettä, vaan antoi kaikkien rauhoitua. Hänestä oli hienoa tehdä näyttävä sisääntulo.

– Lentäjät, tervetuloa Bodøhön ja Exercise Arctic Blizzardiin. Hänen äänensä täytti tilan, ja lentäjät katsoivat häneen.

– Useimmat teistä ovat ansainneet siipensä ENJJPT:ssä nyt syksyllä, ja tunnette toisenne hyvin. Mutta nyt, nyt olette

oikeassa maailmassa, ja täällä te ette tiedä yhtään mitään mistään!

Odotukset, vakavuus ja jännitys nousivat lentäjien keskuudessa.

– Saatte jokainen oman FWITin käyneen ohjaajan, ja teidän tulee tehdä vähintään kaksi lentoa päivässä.

Tyytyväinen hyminä kuului huoneessa, kaikkihan he halusivat nousta siivilleen.

Kaikkihan he halusivat lentää.

Jo kello 17.43 Ylva oli palaamassa päärakennukseen, jossa hän tapasi harjoitusten aikaisen ohjaajansa. Hän tiesi hyvin, kenestä oli kyse – kaikki tiesivät, kuka majuri John ”Stone” Evans oli. Juuri tämän miehen saaminen mentoriksi oli jokaisen lentäjän suurin haave ja pahin painajainen. Evans oli yksi Naton legendaarisimmista taistelulentäjistä ja oli mitä suurimmassa määrin arvostettu. Mutta kaikki tiesivät myös, että hän oli ihmisiä vihaava paskiainen, joka pysytteli mieluiten omissa oloissaan.

Matkalla kiitotien ohi Ylva ohitti joukon F-35-koneita. Kauempana seisoivat useita F-16-koneita, Eurofightereita ja AWACS-koneita. Hän olisi halunnut lentää niitä kaikkia ja tunti olonsa lapseksi lelukaupassa kävellessään kentällä. Näillä saisi syöksyä todella eksklusiivisiin leikkeihin. Uudet F-35-koneet, joita Norja oli ostanut USA:lta 52 kappaletta, olivat maksaneet hyvän matkaa yli 70 miljardia kruunua, mikä oli pieni pisara meressä verrattuna niihin yli 1,6 biljoonan dollariin, jotka maailmassa käytettiin sotilasmenoihin joka vuosi. Ylvan oli vaikea käsittää, kuinka suuresta summasta oikein oli kyse. Hän oli eräänä kesäyönä Texasissa

tehnyt huvikseen laskelman, jonka mukaan ihmiskunta voisi helposti poistaa kaiken köyhyyden sekä useimmat kuolettavat sairaudet suurin piirtein samalla summalla kuin mikä käytettiin sotilasmenoihin vuodessa. Yhdessä vuodessa!

Kun Ylva tuli aulaan, Evans seisoj jo odottamassa häntä. Oikeastaan Ylva pettyi. Elävä legenda John Evans näytti täysin tavalliselta keski-ikäistyvältä mieheltä. Lyhyiksi leikatut hiukset, noin 185 senttiä pitkä, jäntevä vartalo ja pukeutunut standardien mukaiseen lentopukuun. Ylva ei oikein tiennyt, mitä oli odottanut, mutta häntä alkoi oikeastaan ärsyttää, ettei mies ollut tuota suurempi. Ainoa, mihin hän kiinnitti huomiota ja mikä saattoi viitata siihen, että vanhuksessa oli potkua, olivat leuan lihakset. Ne pullistelivat kapeissa teräväpiirteisissä kasvoissa kuin nyrkkiin puristetun käden rystyset sileäksi ajellun ja ruskeaksi päivettyneen ihon alla. Lähemmin tarkasteltuna mies muistutti eniten matelijaa, komodonvaraania.

Kaikki kutsuivat miestä kivikasvoksi, ja nyt Ylva näki syyn siihen. Jääkylmän sinisine silmineen mies oli kutsumanimensä arvoinen. Oli myös todella epätodennäköistä, että Ylva saavuttaisi miehen kunnioituksen. Tavoite oli voittaa edes hänen hyväksyntänsä. Senkin saavuttaminen oli kenties mahdotonta. Mies tervehti lyhyesti.

– Minä olen majuri John Evans ja olen sinun mentorisi harjoituksen aikana. Tapaamme täällä huomenna kello 06.00.

Siinä kaikki. Riittävästi puhetta.

Ylva tutkaili miehen katsetta tarkasti, kun tämä esitteli itsensä. Oliko hän niitä machomiehiä, joiden mielestä Ylva vesitti pyhän veljeskunnan ansaitseman kunnioituksen ilma-voimien alfaurosten keskuudessa? Senkö takia Evans ei kunnolla edes katsonut häneen lausuessaan kaksi informatiivista

lausettaan? Sitä oli mahdotonta sanoa, sillä miestä ei pystynyt lukemaan.

Mutta kuka siitä välitti? Ylvaa majuri Evansin sielunelämä ei paljoa kiinnostanut. Lentäminen yhden Yhdysvaltain ilmapvoimien parhaimman taistelulentäjän kanssa korvaisi joka tapauksessa miehen hurmaustekniset puutteet. Ylva halusi oppia asioita mieheltä. Mahdollinen kunnioitus Ylvan olisi itse ansaittava. Sen hän kyllä ymmärsi. Hänhän oli kuitenkin isänsä tytär.

LUKU 2

Bodøn Kulttuuritalo kuhisi hyvin pukeutuneita poliitikkoja, univormupukuisia kenraaleita, korkea-arvoisia sotateollisuusliiton edustajia, upseereita ja siviiliasiantuntijoita. Lehdistöä oli paikalla melko vähän, mutta Ylva huomasi, että Norjan Yleisradion, Norjan TV 2:n ja parin kansainvälisen lehden edustajat olivat asettuneet näyttämön eteen. Armaniin pukeutunut Norjan puolustusministeri nousi lavalle ja tyyppilliseen monisanaiseen tapaansa kertoi Naton tämänvuotisen harjoituksen lähtökohdista:

– Kello on minuuttia vaille kaksitoista, hän aloitti, – *The Doomsday Clockin* viisarit osoittavat 23.59, ja siinä piilee marssikäskymme.

Ylva oli usein kuullut poliitikoiden viittaavan symboliseen kellotauluun turvallisuuspoliittisissa yhteyksissä. *Bulletin of Atomic Scientistsin* tutkijat olivat vuodesta 1947 lähtien tarkkaileet ihmiskunnan itsetuhoisia taipumuksia. Kuuluista tuomiopäivänkello esiteltiin pedagogisena työkaluna, joka kertoi, miten lähellä olimme metaforista keskisyötä: täyttä itsetuhoa. Aluksi tutkijaneeli oli tyytynyt tarkkailemaan ydinsodan uhkaa, mutta kun ilmastonmuutoksen ja biotieteiden kehityksen aiheuttamat uhkakuvat olivat kohonneet elämää tuhoavalle tasolle, ennusteisiin otettiin mukaan myös nämä

ainutlaatuiset ihmisen kehittämät teknologiat, jotka kykenivät kollektiiviseen itsetuhoon. Ja nyt ihmiskunta oli siis kuudenkymmenen sekunnin päässä harmageddonista, puolustusministerin mukaan.

Ylva istui ja katseli salissa olevia ihmisiä. Kaikki istuivat lavalta lankeavassa sinisessä valossa kylpien ja kuuntelivat vakavina puolustusministerin puhetta. Nämä tiedot heillä jo oli, mutta ne oli hyvä kerrata yhä uudelleen. He kuitenkin saivat elantonsa näistä uhkakuvista. Ylva hankki elantonsa näistä uhkakuvista. Taustat olivat valmiina, nyt piti esitellä vihollinen ja määritellä tehtävä.

– Kolmannes maailman hyödyntämättömistä öljy- ja kaasuvarannoista sekä merkittävä määrä arvokkaita mineraaleja on arktisen meren pohjassa. Nyt nämä varannot tulevat saataville, kun ilmaston lämpeneminen sulattaa ikiroutaa ja mannerjäätä. Venäjä on viime vuosina investoinut useita tuhansia miljardeja dollareita sotilaalliseen varustautumiseen arktisilla alueilla. Tämänvuotinen Nato-harjoitus antaa meille arvokkaita taitoja yhteisten pohjoisten intressiemme suojelemiseksi.

Puolustusministeri vaikeni, hörppäsi hieman vettä ja katseli ihmisjoukkoa. He istuivat ja odottivat kuin hiljaiset ja älykkäät lapset. Ministeri käänteli sivuja.

Yleensä Ylva arvosti puolustusministeriä, mutta tässä puheessa ei ollut hänelle mitään uutta.

Hän nousi ja poistui huomaamattomasti aulaan. Hän oli ensimmäistä kertaa Bodøn uuden mahtirakennuksen sisällä. Suurista ikkunoista avautui toiselta puolelta näkymä merelle ja toiselta puolelta vaikuttava horisontti, jossa meri kohtasi tunturit. Se teki hänet surulliseksi. Ei ollut sattumaa, että Ylva oli lähtenyt kotikaupungistaan, eikä hän ollut itse valinnut tätä asemapaikakseen.

Hän katseli ulos ikkunasta, ja hänen katseensa kohtasi haamumaisen hahmon, joka tuijotti mykkänä takaisin. Se oli hänen oma heijastuksensa. Hän katsoi pois juuri kun varjo liukui lasipinnan yli.

– Ylva! Oletko se sinä?

Hän tunnisti äänen saman tien ja kääntyi. Jestas, siinä hän seiso, mies, jota Ylvan isä oli pitänyt lähimpänä ystävänään. Mies hymyili hänelle lämpimästi. Vuodet olivat jättäneet jälkensä myös häneen, mutta kenraali George Rove oli edelleen se komea amerikkalainen upseeri, joka antoi kymmenvuotiaan Ylvan kiivetä ohjaamoon ja kuvitella lentävänsä Texasiin. Paksu lyhyeksi leikattu tukka oli harmaa ja kasvot uurteiset, mutta kantavassa baritoniäännessä oli yhä samaa ystävällistä auktoriteettia. Ylva nousi automaattisesti ylös ja tervehti virallisesti.

– Mr. Rove, *sir*.

Vai miten hänen tulisi miestä kutsua? Pienenä hän kutsui tätä Goggoksi, mutta sen lempinimen käyttäminen kenraali Rovesta ei ehkä ollut soveliasta juuri nyt. Rove nyökkäsi hyväksyvästi.

– Taistelulentäjä Norjan ilmavoimissa.

Ylva kohensi ryhtiään. Ylpeyttä oli vaikea peittää, ja George Rove hymyili lämpimästi, lähes liikuttuneesti.

– Geir olisi ollut niin ylpeä.

Isän nimen kuuleminen teki vieläkin kipeää, jopa nyt monta vuotta hänen kuolemansa jälkeen. Rove tarkasteli häntä. Mies oli niitä ihmisiä, jotka antoivat puhekumppanilleen täyden huomionsa, aivan kuin tämä olisi huoneen tärkein henkilö.

– Oi oi, siitä on melkein kaksikymmentä vuotta.

Ylva nyökkäsi.

– *Yes, sir.*

Rove hymyili ja heilautti aseistariisuvasti kättään:

– George. Kutsu minua Georgeksi.

Ylvasta olisi luontevinta kutsua miestä joko Goggoksi, *sir*'iksi tai kenraali Roveksi. Hän ei ollut koskaan tuntenut miestä Georgena.

– Oletko edelleen Yhdysvaltain ilmavoimien palveluksessa, *sir*?

Mies hymyili.

– No, lyhyen hetken jälkeen oltuani paperinsiirtelijänä The Carlisle Groupissa aloin kaivata operatiiviseen työhön. Kyllähän sinä tiedät, millaista se on.

Ylva hymyili. Kaikki tiesivät hyvin, ettei kukaan kenttäoperaatioihin osallistunut viihtynyt toimistorottana sen jälkeen.

– Ei, pääsin ajoissa pois. Nyt johdan omaa turvallisuusyritystä ja toimin Naton strategisena neuvonantajana.

Juuri George Rove osaisi todellakin antaa neuvoja turvallisuudesta ja sotastrategioista, sen verran Ylva tiesi. Miehen näkeminen juuri nyt tuntui sekä kipeältä että hyvältä. Mies muistutti häntä isästä ja isän merkityksellisestä läsnäolosta tämän eläessä. Isän kuoleman jälkeen kaikki muuttui kaootiseksi. Rove ja Ylvan isä olivat olleet kuin veljekset, eikä kukaan ollut ylpeämpi kuin Ylvan isä ystävän kohotessa arvoasteikolla ja päätyessä kenraaliksi – kolmen tähden kenraaliksi. Isä ihaili Rovea, Ylva tiesi sen ja ymmärsi hyvin miksi. Rove oli todella karismaattinen, ja hänen onnistui vaikuttaa yhtä aikaa sekä joviaalilta että autoritaariselta. Monet eivät hallinneet tuota yhdistelmää.

Ylva ja ansioitunut kenraali jäivät katselemaan toisiaan. Roven katse lepäsi Ylvassa, viipyillen, aivan kuin mies olisi

etsinyt vastauksia, kuten hän oli tehnyt aina niin kauan kuin he olivat tunteneet toisensa.

– Miten äitisi voi?

Tietenkin hän kysyi siitä. Mitä Ylvan pitäisi vastata? Että äiti istui lähinnä sohvalla ja napsi pillereitä surffaillen kanavalta toiselle? Että hän oli eksynyt aivojensa sysimustaan labyrinttiin ja tuskin poistui kotoaan? Että hän ei, Ylvan tapaan, uskonut isän kuolleen aivoveritulppaan, vaan joutuneen murhatuksi?

Ylva hymyili huolettomasti.

– Hän voi ihan hyvin.

Roven katse ei taipunut. Hän halusi kuulla sen, mitä Ylva ei halunnut sanoa, joten Ylva valehteli.

– Hän on kiltein ja herkin nainen, jonka olen koskaan tavannut, Rove sanoi.

Valitettavasti mies oli oikeassa, Ylva ajatteli, ja juuri siksi äiti oli tuomittu elämäänsä oman herkän mielensä vankina. Ylva halusi ehdottomasti välttää muistuttamasta äitiään; hän ei halunnut kokea äitinsä kurjaa kohtaloa.

Rove huomasi Ylvan reaktion.

– Hän oli melko rikki isäsi...

Nyt riittää. Tämän keskustelun hän oli käynyt eri versioina kaikkien niiden kanssa, jotka olivat tunteneet hänen isänsä, mutta joita ei hautajaisten jälkeen enää näkynyt. Hän tiesi, että he halusivat vakuuttua siitä, että hänen urhea äitinsä otti toki asian raskaasti, mutta hyvän naisen ja lojaalin vaimon tapaan olisi ryhdistäytynyt ja päässyt jälleen jaloilleen.

Nouse ylös Jumalan ja isänmaasi tähden.

– Hänellä menee hyvin.

Ylva hymyili ja piti katseensa vakaana. Tämä oli hänen taitonsa. Hän oppi jo varhain sanomaan, mitä ihmiset halusivat

kuulla, ja hallitsemaan sitä, millaisena hänet nähtiin, aina hikoilun, hengityksen ja pulssin sääntelyä myöten. Hän osasi sen, mitä hänen piti osata. Lyhyen ja kiusallisen hiljaisuuden sekä hymyn ja tutkimattoman katseen jälkeen Rove päätti keskustelun.

– Oli mukava nähdä sinua, Ylva.

– Oli mukava nähdä sinua, *sir*.

Ylva nyökkäsi ja hymyili. Hymyili ja nyökkäsi. Kuten aina. Kun Rove käveli kohti salia, Ylva laski puolustuksensa ja antoi sydämensä hakata niin lujaa kuin oli tarpeen.

Kaksikymmentä vuotta oli kaksi kolmasosaa hänen elämästään, mutta yhtäkkiä tuntui kuin hän olisi vasta eilen leikkinyt isänsä ja Roven kanssa Bodø'n lentoaseman hangaarrissa. Ylva seurasi Rovea katseellaan, kun tämä tapasi John Evansin, ja he menivät yhdessä saliin. Kaksi Yhdysvaltain ilmavoimien sankaria, huippumotivoituneita ja valmiita pelastamaan maailman vielä kerran. Mutta halusiko maailma oikeastaan pelastua heidän avullaan?

PAKOMATKA JÄÄKYLÄN TUNDRAN HALKI

NATO järjestää kaikkien aikojen suurimmat sotilasharjoituksensa Finnmarkissa Pohjois-Norjassa. Harjoituksen aikana NATO:n F-16-hävittäjä törmää venäläiseen lentokoneeseen ja tulee ammutuksi alas taivaalta Siperian yllä. Välikohtauksesta syntyy kansainvälinen kriisi, jossa sekä Venäjä että NATO tulkitsevat tapahtuman hyökkäykseksi.

Pudonneen hävittäjän lentäjät Ylva Nordahl ja John Evans selviävät maahansyöksystä kuin ihmeen kaupalla. He tietävät, että ylailmoissa tapahtui jotakin, josta on saatava välittömästi tieto Norjaan keinolla millä hyvänsä. Lentäjillä on mahdoton tehtävä edessään. Heidän täytyy paeta halki jäisen Siperian takaisin Norjan maaperälle vältellen Venäjän armeijan joukkoja ja palkkasotilaita ja siten estää katastrofi, joka voisi sytyttää kolmannen maailmansodan.

Elokuvaohjaajana ja -käsikirjoittajana kannuksensa ansainnut **GRETHE BØE** tempaisee räjähtävässä *Mayday*-esikoisteoksessaan lukijan keskelle arktista Siperiaa ja kahden lentäjän epätoivoista koitosta suurvaltojen voimainnäytön keskellä.

